

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Střední průmyslová škola strojnická Olomouc
tř.17. listopadu 49**

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu
„Výuka moderně“**

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205

Šablona: VI/2

Sada: 1

Číslo materiálu v sadě: 2

Název: Padělané bankovky a ochranné prvky

Jméno autora: Ing. Miroslava Špičáková

Předmět: EKONOMIE

Jazyk: čeština

Klíčová slova: bankovky, padělky, hodnota, ochranné prvky

Cílová skupina: studenti středních škol

Stupeň a typ vzdělání: odborné vzdělání

Očekávaný výstup: Studenti získají informace o ochranných znacích na bankovkách

Metodický list/anotace

Téma seznamuje studenty s ochrannými znaky na bankovkách. Jsou zde podrobně rozebrány jednotlivé ochranné prvky bankovek, tak aby byli studenti schopni rozeznat základní znaky padělaných peněz.

Na závěr je možné studentům zadat k samostatnému zpracování kontrolní úkoly nebo mohou studenti vyhledat pomocí internetu konkrétní příklad padělání peněz.

Zpracováno 17.9.2012

PADĚLANÉ BANKOVKY A OCHRANNÉ PRVKY

Padělané bankovky se známkují podobně jako ve škole – hodnota 1 značí velmi realisticky padělanou bankovku, jejíž odhalení je pro laika takřka nemožné, padělky označené hodnotou 5 by pak měl již na první pohled rozeznat téměř každý.

Nutno dodat, že v ČR se v největší míře vyskytují právě padělky o hodnotách 4 – 5, takže při troše pozornosti a alespoň základní znalosti ochranných prvků bankovek by je tak měl být schopný rozeznat každý z nás. Vyjmenování a popis těchto ochranných prvků používaných u českých bankovek najdete dále v tomto článku.

Mezi nejčastěji padělané bankovky u nás patří tisícikoruny a pětisetkoruny, bankovky vyšší nominální hodnoty se padělají méně, neboť u nich se předpokládá pečlivější kontrola ze strany příjemce. Naopak bankovky nižších nominálních hodnot, jako je 200,- Kč a 100,- Kč se začínají padělat čím dál více, protože jim příjemce nevěnuje příliš velkou pozornost.

Největší pozor si však dávejte u přijímání bankovek v cizí měně – jejich ochranné prvky, velikost a vlastnosti papíru jsou pro většinu Čechů takřka neznámé a je zde pak velké riziko přijetí takovéto padělané bankovky.

Dostanete-li se do styku s padělanou bankou, informujte o této skutečnosti Policii ČR. Pokud padělanou bankovku odhalíte při jejím přijímání, například v obchodě, upozorněte na tuto skutečnost prodavačku a bankovku odmítněte přijmout, dokonce stačí, když budete mít o její pravosti pouze pochybnosti – i v tom případě máte právo bankovku odmítnout a požadovat místo ní jinou.

Jak tedy včas rozeznat padělanou bankovku od pravé?

Papír bankovky

Mnohdy můžete poznat falešnou bankovku už po hmatu – podle nezvyklého druhu papíru. Papír pro tisk bankovek je totiž vyráběn speciální metodou pouze pro tyto účely. Nicméně vždycky záleží pouze na Vašem pocitu a pravdou je, že nově vydané, ač pravé bankovky, mohou svou neopotřebovaností působit na dotek „nezvykle“.

Dále je každá bankovka opatřena několika ochrannými prvky, které mají ztížit padělatelům jejich práci a zároveň usnadnit rozpoznání falešných bankovek. Základní ochranné prvky bankovek tedy jsou:

Vodoznak

- bývá umístěn na levé straně bankovky (při čelním pohledu), hned pod velkými číslicemi, které uvádějí nominální hodnotou bankovky. Vodoznak je viditelný když umístíme bankovku proti světlu, a je na něm vždy zobrazena tvář osobnosti, která se nachází vyobrazena i na čelní straně bankovky. Jde o jeden z nejznámějších, ale také bohužel poměrně snadno zfalšovatelných, ochranných prvků bankovek.

Ochranný okénkový proužek

- je to ten úzký kovově vyhlížející přerušovaný proužek, který vede bankovkou odspodu nahoru a je na něm malými číslicemi uvedena nominální hodnota bankovky. Ačkoliv tento proužek vypadá jako přerušovaný řetěz, ve skutečnosti přerušovaný není – tento pruh totiž střídavě vystupuje na jedné i druhé straně bankovky - což si můžeme rovněž ověřit umístěním bankovky proti světlu.

Ochranná vlákna

- jsou to ta oranžová, 6mm dlouhá vlákna která jsou zapuštěna přímo v papíru bankovky. Jsou rozmístěna náhodně po celé ploše bankovky, nejzřetelnější jsou pak na okrajích bankovky a na nepotištěném pruhu bankovky, na kterém se nachází také vodoznak.

Soutisková značka

- značka v malém kolečku, jehož poloha je na každé bankovce jiná. Při pohledu z jedné či druhé strany bankovky se v kolečku nachází pouze jakási nesmyslná značka, umístěním bankovky proti světlu však značka z obou stran vytvoří logotypová písmena „ČR“.

Skrytý obrazec

- mezi další ochranné prvky bankovek patří také skrytý obrazec. Nachází se v levém dolním rohu na čelní straně bankovky – sklopením bankovky do vodorovné polohy ve výši očí pak můžeme na vyhrazeném místě spatřit „lesknoucí“ se číslice v nominální hodnotě bankovky.

Opticky proměnlivá barva

- znak vytištěný opticky proměnlivou barvou můžeme najít na bankovkách o nominální hodnotě 500,-Kč a více. Tento znak při pohybu či naklánění bankovky mění svou barvu.

Mikrotext na čelní straně bankovky

- nachází se na každé bankovce, a ačkoliv je jeho umístění individuální, tak vždycky jej můžete najít na čelní straně bankovky úplně vpravo, v pruhu, který vybíhá do pravého okraje zhruba uprostřed výšky bankovky (v tomto pruhu je také svisle uvedena nominální hodnota bankovky). Nutno dodat, že pro jeho rozlišení musíte mít opravdu dobré oči nebo použít lupu.

Iridiscentní pruh

- patří mezi méně obvyklé ochranné prvky bankovek a najdeme jej jen na bankovkách o nominální hodnotě 1.000,- Kč a výše. Tento pruh je viditelný pouze po vložení bankovky pod UV lampu.

Zdroj: <http://www.jaknapenize.eu/padelane-bankovky-a-ochranne-prvky-bankove>